

Raad voor Werk en Inkomen

De Raad voor Werk en Inkomen is het overlegorgaan en expertisecentrum van werkgevers, werknemers en gemeenten. De RWI doet voorstellen aan de regering en andere partijen over het brede terrein van werk en inkomen. Doel van deze voorstellen is een goed functionerende arbeidsmarkt te bevorderen. Het vergroten van de transparantie van en het verbeteren van de kwaliteit op de re-integratiemarkt behoren eveneens tot de kerntaken van de RWI. Kijk voor meer informatie op www.rwi.nl.

Raad voor
Werk en
Inkomen

Tips en suggesties van de RWI voor scholing van werkenden

Tijd voor scholing

Een concurrerende economie vergt een goed gekwalificeerde beroepsbevolking. Daarbij gaat het niet alleen over hoger opgeleiden. Ook voor lager en middelbaar opgeleiden kan het beschikken over de juiste kennis en vaardigheden essentieel zijn voor hun productiviteit en inzetbaarheid. Volwassenen moeten blijven werken aan hun competenties. Beroepen en taken veranderen immers sneller dan vroeger. Er wordt bovendien steeds meer beroep gedaan op vaardigheden zoals samenwerken, klantvriendelijkheid of efficiency, die niet iedereen van nature beheerst. Een deel van de beroepsbevolking heeft te weinig of een verouderde opleiding. Dat maakt ze kwetsbaar, in het bedrijf en op de arbeidsmarkt. Bovendien zal het door vergrijzing in bepaalde sectoren steeds moeilijker worden om na de crisis geschikte werknemers te vinden voor vacatures. Het is daarom belangrijk dat mensen zich blijven ontwikkelen en relevante scholing (kunnen) volgen.

Crisis

De economische crisis heeft geleid tot extra aandacht voor scholing. Bedrijven die in aanmerking wilden komen voor de regeling voor Werktijdverkorting (WTV) moesten hun werknemers in de vrijgekomen tijd scholen. Deze scholingsvoorwaarde is aangescherpt in de regeling voor deeltijd-WW. Daarnaast is er een scholingsbonus in het leven geroepen, die voorziet in een subsidie voor omscholing van met werkloosheid bedreigde werknemers. Ook is er subsidie voor EVC-trajecten.

De RWI heeft medio 2009 onderzoek laten doen naar de inzet van scholing in het kader van WTV en deeltijd-WW. Het onderzoek laat zien dat bedrijven die

voorheen weinig (planmatig) aan scholing deden, zijn gestimuleerd om met scholing aan de slag te gaan. Werknemers die tot op heden niet of nauwelijks geschoold werden, krijgen nu wel een aanbod. Met name in de beginperiode van deeltijd-WW gaat het vaak om interne scholing en korte externe cursussen. Bedrijven lopen ook tegen een aantal knelpunten aan. Bij langere scholingstrajecten is bijvoorbeeld de financiering een probleem. Ook vinden bedrijven het lastig langere scholingsverplichtingen aan te gaan, omdat ze hopen dat de productie weer snel zal aantrekken.

Het onderzoek laat zien dat bedrijven vaak tegen dezelfde vragen en knelpunten aanlopen. Daarom heeft de RWI een Werkwijzer Tijd voor Scholing ontwikkeld. Deze werkwijzer geeft een antwoord op een aantal veelgestelde vragen over scholing van werknemers: wat is een zinvolle invulling van scholing, hoe motiveer je bepaalde groepen werknemers, zijn er subsidies en tegemoetkomingen, waar is ondersteuning te vinden, et cetera. Hij is bedoeld voor alle bedrijven die met scholing aan de slag gaan, niet alleen de bedrijven met deeltijd-WW. Op dit moment werkt de RWI ook aan het opstellen van een aparte brochure voor individuele werknemers die aan de slag willen met ontwikkeling en scholing. Deze is naar verwachting in juli 2010 beschikbaar.

Lageropgeleiden

Het komend jaar richt de RWI de aandacht op de scholing van lageropgeleiden. Hoewel het opleidingsniveau geleidelijk stijgt, is toch nog bijna een kwart van de beroepsbevolking laagopgeleid. In totaal zijn er 1,8 miljoen mensen op de arbeidsmarkt zonder diploma op minimaal mbo-2, havo- of vwo-niveau. Daarvan zijn er 1,7

miljoen werkend en 114.000 werkloos. Laagopgeleiden zijn vaker werkloos en hebben een grotere kans werkloos te blijven. De oorzaak van deze kwetsbare positie ligt in een veranderende werkgelegenheidsstructuur. De vraag naar arbeid verschuift naar een steeds hoger niveau. Het aandeel hogere en wetenschappelijke beroepen stijgt geleidelijk. Er is sprake van polarisatie: het aantal elementaire beroepen – waarvoor geen enkele scholing is vereist – blijft ongeveer stabiel, maar het aantal banen voor lageropgeleiden en de lagere mbo-niveaus daalt geleidelijk. Steeds vaker wordt een diploma op mbo-3 of hoger vereist. In een aantal sectoren is mbo-2 niet langer voldoende om (op termijn) inzetbaar te blijven.

Lageropgeleiden nemen structureel minder deel aan scholing dan middelbaar- en hogeropgeleiden. Uit onderzoek blijkt dat ze er evenveel baat bij kunnen hebben: het verlaagt de kans op werkloosheid en draagt bij aan een hoger loon. Tegelijkertijd blijkt dat lageropgeleiden bij een gerichte inspanning wel aan het scholen zijn te krijgen. De RWI laat daarom in 2010 de werkzame elementen in kaart brengen: hoe zijn lageropgeleiden te motiveren, en welke randvoorwaarden zijn daarbij van belang (voor bedrijven en hun werknemers)?

Meer informatie

De Werkwijzer Tijd voor Scholing is te vinden op www.rwi.nl/tijdvoorscholing. Andere publicaties op het terrein van scholing zijn te vinden op www.rwi.nl onder het thema Arbeidsmarkt, Scholing.

Mechelien van der Aalst
Adviseur Beleid bij de RWI